

دکتر مسلم بهادری^۱

۱- عضو پیوسته فرهنگستان علوم پزشکی ایران

مقدمه:

نخستین شماره مجله دانشکده پزشکی دانشگاه تهران در بهمن و اسفندسال ۱۳۲۱ در زمان مرحوم دکتر امیراعلم رییس دانشکده پزشکی و با مدیریت و سردبیری مرحوم دکتر نصرت الله کاسمی به عنوان «نامه ماهانه دانشکده پزشکی - نامه رسمی دانشکده پزشکی و دندانسازی و داروسازی و بیمارستانهای تابعه از نشریات اداره کتابخانه و انتشارات فنی دانشکده پزشکی» منتشر شد. این مجله تا سال ۱۳۲۸ بصورت سالی دوازده شماره ولی هر دو ماه یا سه ماه در یک شماره منتشر می شد. مجله دارای کمیسیون اداری بود که توسط سه عضو، رییس وقت دانشکده پزشکی، مرحوم دکتر مصطفی حبیبی رییس مجمع پزشکی دانشکده و مرحوم دکتر کاسمی به عنوان مدیر مسؤول نامه ماهانه اداره می شد. سال اول، مرحوم دکتر امیر اعلم، سال دوم، مرحوم دکتر آشتیانی و سال سوم و چهارم، مرحوم پروفسور اوبرن و مجدداً دکتر آشتیانی رییس کمیسیون بودند شماره ۸ و ۹ که در شهریور و مهر ۱۳۲۲ منتشر شد و ویژه نامه تیفوس نام گرفت.

در سال ۱۳۲۸ که مرحوم دکتر جهانشاه صالح رییس دانشکده پزشکی شد برای مجله آیین نامه خاصی تنظیم کرد. چون دکتر حبیبی در سال ۱۳۲۷ فوت کرده بودند. بجای کمیسیون اداری، برای نامه ماهانه هیأت تحریریه از استادان کرسی دانشکده پزشکی، داروسازی و دندان پزشکی انتخاب گردید که اعضای آن عبارت بودند از شادروانان: دکتر جهانشاه صالح رییس هیأت تحریریه، دکتر ناصر انصاری، دکتر حسین سهراب، دکتر محمود سیاسی، دکتر صادق پیروز عزیزی، دکتر محمد قلی شمس، دکتر محمد قریب، دکتر محمدحسین مافی،

دکتر محمد علی ملکی، دکتر حسن میردامادی، دکتر محمود نجم آبادی و دکتر سید محمد بهشتی که عنوان مدیر داخلی را نیز داشت و نام دکتر کاسمی بعنوان مؤسس نیز در پشت جلد قرار می گرفت. مقرر شده بود نامه دانشکده پزشکی ماهانه باشد و سالی ده شماره منتشر گردد. اعضای هیأت تحریریه موظف بودند خود داوری مقالات را بعهده گیرند و در صورت لزوم نظر کارشناسان دیگر را نیز خواستار شوند، ولی مسؤولیت اصلی برعهده مدیر داخلی یعنی مرحوم دکتر بهشتی بود و مجله با سازمان جدید و بودجه اختصاصی، انتشار جدید را شروع کرد. در اولین جلسه بنا بر پیشنهاد هیأت تحریریه مقرر شد برای کمک در انتشار مجله از یک تن از افراد جوان ترجیحاً دانشجوی برای همکاری در عملیات اجرایی انتشار مجله کمک گرفته شود و مقرر گردید ماهانه ای نیز به او داده شود.

شروع کار من:

در سال ۱۳۲۸ که نامه ماهانه دانشکده پزشکی با سازمان نوین شروع به کار کرد برای اجرای پیشنهاد هیأت تحریریه با معرفی شادروان دکتر آرمین و بنا بر موافقت شادروان دکتر محمد علی حفیظی سردبیر وقت دانشکده پزشکی به اینجانب که دانشجوی سال دوم پزشکی بودم و قبلاً سابقه ای در کار مطبوعات داشتم پیشنهاد شد که این مسؤولیت را بعهده گیرم. وظایف مرا به شرح زیر تعیین کردند:

«کلیه مقالاتی که باید چاپ شود از مدیر مجله تحویل گرفته و آن را به چاپخانه ببرم. بعد از حروف چینی، دو تا سه بار غلط گیری انجام دهم و برای اجازه چاپ نهایی آنرا تحویل آقای دکتر بهشتی دهم و چنانچه مقالات فاقد غلط و مورد تایید ایشان بود با امضای

مقاله خیلی مشکل بود. در سال ۱۳۳۱ مکان چاپخانه تغییر یافت و به ضلع جنوبی دانشگاه تهران نزدیک میدان انقلاب منتقل شد. کارکنان چاپخانه زیاد شدند و دانشکده‌های دیگر دانشگاه هم دارای مجله شدند و بعلاوه تعداد کتب چاپی دانشگاه، به صورت چشمگیری افزایش یافته بود با اینحال نامه ماهانه بطور مرتب و سر وقت منتشر می‌شد. همکاری من با انتشار نامه ماهانه دانشکده پزشکی مطابق قبل ادامه داشت حتی بعد از فارغ تحصیلی هنوز به کار انتشار مجله ادامه می‌دادم و در مدت کوتاهی که از تهران برای خدمت خارج از مرکز رفتم به کمک همکاران پزشکی که در تهران بودند این کار را ادامه دادم.

در سال ۱۳۳۴ رسماً به دستگیری آزمایشگاه آسیب شناسی پذیرفته شدم و بنا بر پیشنهاد آقای دکتر بهشتی (رییس کتابخانه و انتشارات پزشکی) و موافقت دکتر آرمن استاد کرسی آسیب شناسی و دکترحفیظی سر دبیر دانشکده پزشکی به خدمت در مجله و به اضافه کتابخانه دانشکده پزشکی ادامه دادم و حقوق ماهانه‌ام به یکصد تومان افزایش یافت (البته باز در مقابل هر شماره مجله) در سال ۱۳۳۵ مسؤولیت موقت کتابخانه را بعنوان کفیل در غیاب مرحوم دکتر بهشتی (که برای بورس مطالعاتی بخارج رفته بود) عهده دار شدم. بعد از بازگشت ایشان انتشار مجله بیشتر رونق گرفت و من عملاً در جزو هیأت تحریریه (بدون ذکر نام) درآمد. همکاری من بصورت غلطگیر و مصحح حتی پس از انتقال چاپخانه دانشگاه به محل جدید خود (شمال خیابان کارگر، امیرآباد سابق)، مقابل خوابگاه دانشجویان) تا سال ۱۳۳۷ ادامه داشت. ارتباط مستقیم من با مجله در دوران مسافرتم به انگلستان برای اخذ فوق تخصص برای دو سال و نیم متوقف شد و در سال ۱۳۳۹ مجدداً همکاری من با مجله به عنوان عضو هیأت تحریریه شروع شد. با تغییر اعضای هیأت تحریریه و مشغله اینجانب در هیأت مزبور از ادامه کار تصحح و غلط گیری فارغ شدم ولی نامه ماهانه دانشکده پزشکی همچنان مرتب منتشر می‌شد، گرچه تغییرات زیادی در مدیریت و اعضای دست‌اندرکار داده شده بود و این کار تا شروع انقلاب اسلامی ادامه داشت. هنوز هم پس از یک وقفه کوتاه مجدداً نامه دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران انتشار می‌یابد و اینجانب بصورت داور بعضی مقالات با آن همکاری داشته و دارم.

ACTA MEDICA IRANICA:

در سال (۱۹۵۶) ۱۳۳۵ مرحوم دکتر اقبال که برای اولین بار هم ریاست دانشگاه تهران و هم ریاست دانشکده پزشکی را با هم داشتند تصمیم به تأسیس مجله دومی به زبان انگلیسی/ فرانسسه گرفته شد و لذا امتیاز مجله اکتا مدیکا ایرانیکا برای دانشگاه تهران

اجازه چاپ توسط ایشان آنرا باز پس گرفته به چاپخانه بیرم و تحویل مدیر چاپخانه نمایم.»

در ابتدای کار من، چاپخانه رنگین عهده دار چاپ بود. از شماره نهم سال هشتم یعنی خرداد ماه ۱۳۳۰ کار چاپ به چاپخانه دانشگاه تهران که به تازگی تأسیس شده بود منتقل شد. این چاپخانه، متعلق به دانشگاه تهران و محل آن در دبیرخانه دانشگاه واقع در خیابان شاهرضا (انقلاب فعلی) روبروی خیابان لاله زار بود. مسؤول چاپخانه مرحوم کشاورز و حروف چینی با دست انجام می‌گرفت. مقررری ماهانه اینجانب پنجاه تومان برای هر شماره تعیین گردید که البته دوسه ماه اول پرداخت نشد ولی بعد از آن مرتب گردید.

کارکنان چاپخانه‌ها بینهایت علاقمند و دلسوز بودند و کار چاپ مجله را که اولین نشریه پزشکی دانشگاهی بود با جان و دل انجام می‌دادند. برای اینکه وقت اینجانب تلف نشود درست بموقع کارها را آماده میکردند که در هنگام مراجعه دست خالی برنگردم و حتی در بعضی موارد خود مسؤولین چاپخانه مثلاً مرحوم کشاورز یا نفر دیگری غلطگیری اول را انجام می‌دادند. آن زمان مقالات با دست نوشته می‌شد که گاهی خیلی ناخوانا و اغلاط زیادی خصوصاً در نمونه غلطگیری اول داشت. پس از آن نیز ناچار بودم چندین بار غلطگیری کنم و گاهی به خود نویسندگان برای تصحیح مراجعه کنم. بخشی از مقالات نامه ماهانه، مقالات استادان بود که اکثر آنها گزارش موردی یا مقالات مروری بود. ولی قسمت زیادی مقالات ترجمه شده توسط اعضای هیأت علمی، دانشجویان پزشکی یا پزشکان دیگر بود که در مقابل آن پولی (حدود سی تا پنجاه تومان برای هر مقاله) دریافت می‌کردند. از آنها می‌توانم مرحوم دکتر منوچهر صدیق و دکتر امان الله رفوا را نام ببرم که الحق مترجمین قابلی بودند. انتخاب مقالات ترجمه با آقای مدیر یا خود مترجمین بود ولی موافقت هیأت تحریریه یا سردبیر دانشکده (مرحوم دکتر حفیظی) را هم لازم داشت. بخش بسیار مهمی از مجله مربوط به اخبار دانشکده‌ها و بیمارستان‌ها بود و آیین‌نامه و مقررات تازه وضع شده در آن نوشته می‌شد. بعدها اخبار دانشکده‌ها خود بصورت مستقل از طرف دبیرخانه یعنی مرحوم دکتر حفیظی چاپ و منتشر می‌شد.

همکاری من با نامه دانشکده پزشکی از سال هفتم شروع شده بود و هر سال بطور مرتب ده شماره با قطع و شکل یکسان در حدود شصت و چهار صفحه یا بیشتر چاپ و منتشر می‌شد. در بعضی شماره‌ها مقالات منحصرأ از هیأت علمی بود که تقریباً همه در ارسال مقاله شرکت داشتند. البته در آن زمان مقاله نویسی به قصد کسب امتیاز نبود و صرفاً بر مبنای علاقه هیأت علمی بود و تعداد آنها روز بروز زیادتر می‌شد و لذا کار مدیر و دبیرخانه در انتخاب

در سال ۱۳۷۲ در دوره جدید مجله اکتا مدیکا ایرانیکا مجدداً به عضویت هیأت تحریریه مجله مزبور انتخاب شدم که این همکاری هم اکنون ادامه دارد و عضو هیأت تحریریه و از داوران مجله مزبور هستم و اکنون مجله مزبور به سردبیری دکتر محمد رضا دهپور استاد گروه فارماکولوژی و هیأت تحریریه مرکب از استادان دانشگاه اداره و از مجلات معتبر انگلیسی زبان علمی می‌باشد.

مجله طب عمومی:

مجله طب عمومی یکی دیگر از مجلات معتبر وابسته به دانشکده پزشکی بود که به ابتکار شادروان دکتر احمد فرهاد ریاست وقت دانشگاه تهران و دانشکده پزشکی و با مدیریت آقای دکتر هوشنگ دولت آبادی استاد و متخصص بیماری‌های غدد دانشگاه تهران تأسیس و بطور مرتب منتشر می‌شد. هدف اصلی این مجله کمک به اطباء عمومی کشور در آشنایی و شناخت در مسایل جدید پزشکی و اقدامات درمانی بود و بسیار جالب و طرفداران بسیار داشت. همکاری من با مجله مزبور از سال ۱۳۴۶ تا سال ۱۳۵۶، هم بعنوان یکی از نویسندگان مقالات و هم عضویت در هیأت تحریریه بود. تعداد قابل توجهی از مقالات علمی من در مجله مزبور منتشر شد. در انتشار این مجله اکثریت اعضای هیأت علمی شرکت داشتند.

مجله علمی نظام پزشکی:

بموجب قانون تأسیس سازمان نظام پزشکی در سال ۱۳۳۹ پس از مدتی تأخیر لاجرم انتخاب اعضای هیأت مدیره سازمان نظام پزشکی ایران توسط جامعه پزشکی در سال ۱۳۴۷ انجام گرفت و عملاً در سال ۱۳۴۸ شروع بکار کرد. نخستین برگزیدگان گروه پزشکی به ترتیب آرا عبارت بودند از:

دکتر منوچهر اقبال، دکتر کمال‌الدین آرمین، پروفیسور جمشید اعلم، دکتر حسن اهری، دکتر حسن چوبک، دکتر محمدعلی حقیقی، دکتر جهان‌شاه صالح، دکتر سید محمد طباطبائی، پروفیسور یحیی عدل، دکتر حسن علوی، دکتر محمد کوثر، دکتر حسین مرشد، دکتر نصرت‌الله مزدهی، دکتر محمدعلی ملکی، دکتر قدرت‌الله موثقی، دکتر فریدون ورجاوند و خانم دکتر اشرف الملوک مصاحب. مرحوم دکتر اقبال اولین رئیس هیأت مدیره و مرحوم دکتر آرمین به دبیری انتخاب شدند. بزودی مرحوم دکتر محمد علی حقیقی که اخیراً از سمت ریاست دانشکده پزشکی دانشگاه تهران استعفا داده بود به عنوان دبیر کل نظام پزشکی برگزیده شد. در

صادر شد. اداره مجله با آقای پروفیسور نصرت‌الله عاملی، دانشیار وقت جراحی مغز و اعصاب دانشکده پزشکی و با سردبیری مرحوم دکتر بهشتی بود. مرحوم دکتر اقبال در مقدمه اولین شماره می‌نویسد که «این مجله به لحاظ نوع زبان می‌تواند دریچه‌ای باشد برای دانشمندان و پزشکان غربی جهت درک فعالیت‌ها و نوآوری‌های همکاران ایرانی آنها» و در دنباله در فراز بعدی می‌نویسد «اگرچه پدیده بیماری و بیماری‌زایی جنبه جهانی دارد ولی گاهی از اوقات در تحت شرایط خاص اقلیمی و فرهنگی و سنتی تفاوت‌هایی وجود دارد که اطلاع بر آن بر همه دست‌اندرکاران رشته پزشکی در جهان لازم است و این مجله این رسالت درباره ایران انجام خواهد داد». ملاحظه می‌کنید بعد از چهل سال هنوز این مسئله تازگی دارد.

مجله اکتا مدیکا نیز با همکاری دفتر مجله ماهانه پزشکی از جمله اینجانب شروع به کار کرد. در همان شروع کار، به مناسبت مسافرت به خارج مرحوم دکتر بهشتی بموجب ابلاغ شماره ۲۱۴۲۳ مورخ ۱۳۳۵/۵/۲۳ آقای دکتر اقبال ریاست دانشکده پزشکی، اینجانب که در آن زمان دستیار (رزیدنت) آسیب شناسی بودم با حفظ سمت تصدی بخش انتشارات فنی دانشکده پزشکی (امور مجله دانشکده و اکتا مدیکا ایرانیکا) و پایان نامه‌ها و سرویس پلی‌کپی دروس استادان در غیاب آقای دکتر محمد بهشتی را عهده دار شدم. شماره‌های اول فاقد هیأت تحریریه بود در دوره دوم که به ریاست مرحوم دکتر احمد فرهاد رییس دانشگاه و رییس دانشکده پزشکی اداره می‌شد، اکتا دارای هیأت تحریریه شد که بشرح زیر بودند:

مرحوم دکتر فرهاد رییس هیأت تحریریه، دکتر محمد بهشتی دبیر، دکتر نصرت‌الله عاملی، دکتر کمال‌الدین آرمین، دکتر صادق پیروز عزیزی، پروفیسور شمس، دکتر منوچهر اقبال، دکتر محمد قریب، دکتر نصرت‌الله کاسمی، دکتر حسن میردامادی، دکتر شمس‌الدین مفیدی، دکتر جهان‌شاه صالح و دکتر ابراهیم سمیعی و مدیریت چاپ با بنده بود.

از سال ۱۳۴۱ به عنوان عضو غیر رسمی هیأت تحریریه اکتا مدیکا انتخاب شدم که تا سال ۱۳۴۹ این همکاری را ادامه دادم. مجله اکتا مدیکا که هر سه ماه یکبار با مقالاتی به زبان فرانسه ولی اکثر انگلیسی منتشر می‌شد به کار خود تا اوایل انقلاب ادامه داد و حتی از جمله مجلات ایرانی معدودی بود که مورد قبول بین‌المللی بوده و از سال ۱۳۴۶ بعنوان مجله بین‌المللی ایران در یک مأخذ معتبر جهانی اندکس شد. در جریان انقلاب مجله اکتا مدیکا ایرانیکا برای مدتی تعطیل شد ولی مجدداً انتشار آن شروع شد.

اولین شماره مجله در بهار سال ۱۳۷۵ منتشر شد. مجله بیماری‌های عفونی و گرمسیری هر سه ماه یک بار منتشر می‌شود و از زمان شروع تاکنون بدون وقفه برای هر فصل یک شماره منتشر کرده است. این مجله از مجلات معتبر علمی پژوهشی بوده و از نظر دریافت مقالات از غنی‌ترین مجلات کشور است. همکاری بنده با مجله مزبور کماکان ادامه دارد و بعلاوه در زمره داوران مجله نیز می‌باشم. در حال حاضر مجله ارگان رسمی انجمن بیماری‌های عفونی و گرمسیری بوده شماره بیست و ششم سال نهم در زمستان ۱۳۸۳ منتشر شد و گردانندگان آن علاوه بر اعضای هیأت تحریریه، شخص آقای دکتر ولایتی، سرکار خانم دکتر مینو محرز، استاد بیماری‌های عفونی دانشگاه تهران که سردبیر فعلی مجله می‌باشند و آقای دکتر محمد بنی‌فضل که ناظر و مدیر اجرایی مجله می‌باشند.

American Journal of cardiovascular Pathology:

در سال ۱۹۸۷ میلادی یعنی ۱۳۶۶ هجری شمسی آقای پروفیسور کالین بلوئر استاد پاتولوژی دانشگاه کالیفرنیا در سان دیگو از طرف انجمن پاتولوژیست‌های قلب و عروق مأمور شد یک مجله در ارتباط با فعالیت‌های این انجمن منتشر کند و از بنده درخواست نمود که عضویت هیأت تحریریه مزبور را قبول کنم و بنده نیز از سال ۱۹۸۷ تا سال ۱۹۹۵ (۱۳۷۴) عضو هیأت تحریریه واز داوران مجله مزبور بودم، مجله مزبور تعدادی اعضای هیأت تحریریه غیر آمریکایی داشت که بنده یکی از آنها بودم. بنا بر تصویب هیأت مدیره انجمن و سازمان ناشر در سال ۱۹۹۵ مجله تغییر عنوان پیدا کرد و گروهی دیگر اداره آنرا بعهده گرفتند.

مجله جامعه جراحی ایران:

در سال ۱۳۷۱ بنا بر پیشنهاد آقای دکتر ولی‌الله محرابی، دبیر جامعه جراحان و موافقت جناب آقای دکتر فاضل ریاست جامعه جراحی ایران، نشریه جامعه جراحی ایران پا به عرصه وجود گذاشت و از شماره دوم که در اسفند ماه ۱۳۷۱ منتشر شد بنده به عنوان عضو هیأت تحریریه با نشریه مزبور همکاری داشته‌ام. اعضای هیأت تحریریه در آن زمان به ترتیب حروف الفبا آقای دکتر بهادر اعلمی هرنزی، دکتر مسلم بهادری، دکتر حمید رحمت، دکتر هوشنگ سعادت، دکتر فرخ سعیدی، دکتر انور شکی، دکتر محمود متین، دکتر ولی‌الله محرابی، دکتر انوشیروان هدایت و دکتر جواد هیئت بودند. این نشریه نیز که بطور مرتب چاپ

سال ۱۳۴۸ شادروان دکتر محمد علی حقیظی دبیرکل سازمان نظام پزشکی با موافقت هیأت مدیره سازمان تصمیم به انتشار مجله علمی گرفت. لذا از اینجانب و چند تن از اساتید دیگر که از آنها تا آنجا که بخاطر دارم مرحوم دکتر انور شکی که عنوان سردبیر مجله را نیز داشت، آقای دکتر بیژن جهانگیری، دکتر عباس پوستی، آقای دکتر هوشنگ سعادت، آقای دکتر خلیل طاهرزاده، و آقای دکتر احمد جلیلی، و چند نفر دیگر می‌باشند عهده دار انتشار مجله شدیم. در ابتدا برای چندین دوره اسامی هیأت تحریریه در مجله نوشته نمی‌شد تا آنکه بنا بر تصویب هیأت مدیره از سال ۱۳۵۱ به موجب ابلاغ شماره ۶۵۶۶ مورخ ۵۱/۴/۲۷ از جانب آقای دکتر اقبال ریاست وقت سازمان نظام پزشکی به اینجانب اسامی اعضای هیأت تحریریه که بعضی از آنها نیز تغییر کرده بودند نوشته شد. این مجله نیز دارای فراز و نشیب‌هایی بود ولی مرتب منتشر می‌شد و اکنون نیز از مجلات بسیار معتبر فارسی می‌باشد. آخرین سر دبیر آن تا زمانی که زنده یاد دکتر حقیظی دبیر کل نظام پزشکی بودند با آقای دکتر هوشنگ سعادت بود و در دوره ریاست آقای دکتر منافی در نظام پزشکی هیأت تحریریه تغییر و اینجانب کماکان با چند نفر از اعضای قبلی در عضویت هیأت تحریریه باقی ماندیم و آقای دکتر ایرج فاضل و آقای دکتر رحیم عقیفی و آقای دکتر کاظم محمد اضافه شدند. از آن پس نیز مجله علمی بطور مرتب منتشر و اکنون سردبیری آن به عهده آقای دکتر باقر لاریجانی استاد و معاون پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی تهران می‌باشد و تغییرات زیاد در هیأت تحریریه داده شد ولی اینجانب همواره بعنوان عضو هیأت تحریریه و عضو هیأت داوران با مجله مزبور همکاری داشته و دارم.

مجله بیماری‌های عفونی و گرمسیری:

در سال ۱۳۷۴ انجمن بیماری‌های عفونی و گرمسیری تصمیم گرفت که یک مجله تخصصی به زبان فارسی منتشر نماید. بنابراین تصمیم آقای دکتر ولایتی، ریاست انجمن تقاضای امتیاز مجله بیماری‌های عفونی و گرمسیری نمود. پس از تحصیل امتیاز جلسه‌ای باحضور عده ای از متخصصین و همکاران مرکز تحقیقات سل و بیماری‌های ریوی تشکیل شد. سردبیری مجله در آن زمان بر عهده آقای دکتر محمد رضا خادمی استاد بیماری‌های عفونی دانشگاه اصفهان قرار گرفت و هیأت اجرایی همراه با هیأت تحریریه برای مجله مزبور تعیین شد و از همان جلسه اینجانب طی حکمی از طرف جناب آقای دکتر ولایتی بعنوان عضو هیأت اجرایی و هیأت تحریریه مجله انتخاب شدم و

جهانی دارای ارزش است. مدیریت و سردبیری مجله با آقای دکتر مسجدی است و از تعداد قابل توجه پژوهشگران و نویسندگان به عنوان اعضای هیئت تحریریه استفاده می‌شود و از همان شماره اول اینجانب نیز به عنوان یکی از اعضای هیئت تحریریه با مجله تنفس همکاری دارم. اداره داخلی و مدیر اجرایی مجله با آقای دکتر ماکان صدر می‌باشد. مجله به زبان انگلیسی منتشر می‌شود ولی همه مقالات دارای خلاصه فارسی می‌باشد که از ویژگی‌های این مجله است. به مناسبت آنکه سردبیر مجله دبیر کل منطقه‌ای و دبیرکل جهانی اتحادیه بین‌المللی مبارزه با سل و بیماریهای ریوی می‌باشند مجله تنفس در کشورهای منطقه و در اتحادیه جایگاه خاصی دارد. اولین شماره سال ۲۰۰۵ این مجله منتشر شده است.

مجله حکیم:

نشریه علمی پژوهشی حکیم از انتشارات مرکز ملی تحقیقات علوم پزشکی کشور است و زیر نظر معاونت فناوری و پژوهشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منتشر می‌شود. از دوره چهارم در سال ۱۳۷۹ در اعضای هیئت تحریریه تجدید نظر و اینجانب به همراه اعضای زیر به ترتیب حروف الفبا: دکتر محمد اسماعیل اکبری، دکتر فرشته بقائی نایینی، دکتر اکبر پور فتح‌الله، دکتر عزالدین جوادیان، دکتر حسن حسینی، دکتر فاطمه رمضان زاده، دکتر محمد رضا زالی، دکتر سعید سمنانیان، دکتر محمد تقی طهماسبی، دکتر محمد فرهادی، دکتر سید محمد کاظمینی، دکتر زرین تاج کیهانی دوست، دکتر علیرضا مرنودی، دکتر حسن ملک‌افضلی، دکتر مصطفی معین، دکتر کاظم محمد، دکتر محمدرضا محمدی و دکتر احمد نوربالا جزو اعضای هیئت تحریریه و داوران انتخاب شدم. سردبیر آن آقای دکتر کاظم محمد، استاد دانشگاه تهران می‌باشد که از استادان داور برای بسیاری از مجلات علمی کشور و عضو هیئت تحریریه چندین مجله علمی و پزشکی می‌باشند. مجله حکیم بصورت فصلنامه و بطور مرتب منتشر می‌شود و مقالات آن بیشتر جنبه تحقیقاتی دارد و از جمله نشریات علمی پژوهشی بسیار معتبر می‌باشد.

هفته نامه نوین پزشکی:

در سال ۱۳۷۷ موسسه فرهنگی ابن سینای بزرگ تصمیم گرفت با همکاری سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران هفته‌نامه‌ای بمنظور آشنا کردن پزشکان (در تمام سطوح) با مقالات جدیدی که مطبوعات معتبر جهان در آخرین چاپ خود

می‌شود برای بیش از پنج سال بنده هم بعنوان داور و هم عضو هیئت تحریریه وظیفه داشتم و اکنون جزو هیئت مشاورین و داوران مجله هستم. مجله مزبور همچنان بصورت منظم منتشر می‌شود و از مجلات علمی پژوهشی می‌باشد.

Archives of Iranian Medicine:

در سال ۱۳۷۷ مجله جدیدی در عرصه پزشکی کشور شروع به کار کرد. فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی تصمیم گرفت مجله‌ای به زبان انگلیسی با هدف شناساندن و معرفی فعالیت‌های علمی دانشمندان و متخصصان شاخه علوم بیومدیکال را منتشر و بر این اعتقاد آقای دکتر ایرج فاضل رییس و آقای دکتر کریم وصال، عضو پیوسته فرهنگستان علوم پزشکی، بر آن شدند که مجله مذکور در این ارتباط را منتشر کنند. اولین شماره به سردبیری آقای دکتر وصال در اکتبر ۱۹۹۸ منتشر شد و اکنون بطور مرتب هر سال چهار شماره منتشر می‌شود. این مجله نیز از مجلات بسیار ارزشمند پزشکی است و خیلی زود مورد توجه پژوهشگران و پزشکان و دانشگاه‌های کشور و نیز از نظر جهانی معتبر شناخته شد. مجله دارای اعضای هیئت تحریریه داخلی و خارجی است که از دانشمندان بنام و اعضای فرهنگستان می‌باشند و در ابتدا اینجانب به اتفاق آقای دکتر ملک‌زاده و آقای دکتر زرین دست بعنوان دستیاران سردبیر و نویسنده و داور مقالات با این نشریه همکاری داشته‌ایم و در حال حاضر تعداد دستیاران سردبیر افزایش یافته است. سومین شماره جلد هشتم سال ۲۰۰۵ در دست انتشار است و سردبیر فعلی آن آقای دکتر رضا ملک‌زاده استاد دانشگاه تهران و رییس مرکز تحقیقات بیماری‌های گوارشی می‌باشند و اینجانب همانند گذشته جزو دستیاران سردبیر هستم.

مجله تنفس Respiration:

در سال ۲۰۰۲ میلادی برابر ۱۳۸۱ شمسی مرکز آموزشی پژوهشی و درمانی سل و بیماری‌های ریوی اجازه انتشار یک مجله انگلیسی زبان تخصصی را با مسؤولیت آقای دکتر محمد رضا مسجدی استاد دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی را دریافت نمود. این نشریه نیز که بصورت فصلنامه منتشر میشود در اهداف خود انتشار مقالات علمی و پژوهشی که توسط پژوهشگران ایرانی و خارجی در ارتباط با بیماری‌های سینه و قفسه صدری تهیه می‌شود قرار داده است. خیلی زود این مجله نیز جای خود را در میان نشریات علمی پژوهشی باز کرد و مقالات آن در سطح

نشریات خارجی نیز می‌باشد و بعلاوه نشریاتی نیز بوده‌اند که در گذشته منتشر می‌شد و اکنون منتشر نمی‌شوند.

در پایان ذکر چند نکته را لازم می‌بینم:

۱- در میان مجلات نامبرده نتوانستم در همه موارد اسامی هیأت تحریریه را بنویسم و آن بدین سبب بوده است که یا تعداد آنها زیاد و باعث طولانی شدن مطلب می‌شد و یا آنکه در بسیاری از آنها اسامی اعضای هیأت تحریریه چند تغییر داشته‌اند و لذا لازم می‌آمد چند هیأت بنگارم.

۲- قبل از نامه ماهانه دانشکده پزشکی چند نشریه دیگر پزشکی وجود داشته‌اند که اهم آنها مجله جهان پزشکی که به مسؤولیت و مدیریت مرحوم دکتر محمود نجم‌آبادی منتشر می‌شد و حتی سال‌ها بعد از نامه ماهانه که مجله رسمی بود انتشار می‌یافت. دیگر پزشکی نامه بود که توسط مرحوم ناظم‌الاطبا منتشر می‌شد. از این نشریه چندین دوره منتشر شده است. مجله دیگر گنجینه دارو و درمان می‌باشد که آن هم سال‌ها قبل از نامه دانشکده منتشر می‌شد و مرحوم دکتر رحمت‌الله مصطفوی نیز مجله دنیای علم را منتشر می‌کرد.

۳- ذکر این نکته را لازم میدانم که در این نوشته بسیاری از مجلات علمی- پزشکی معتبر کشور نام برده نشده است و فقط آنهایی که اینجانب مستقیماً با آنها مربوط بوده ام نوشته شده است. در حال حاضر خوشبختانه تعداد مجلات علوم پزشکی بسیار زیاد شده‌اند که به صورت هفتگی، ماهانه، فصلی و سالانه و غیره منتشر می‌شوند. اکثر این نشریات دارای اعتبار علمی پژوهشی می‌باشند. اینها یا بصورت آزاد یا وابسته به سازمان‌ها و انجمن‌ها و مهم‌تر از همه وابسته به دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی می‌باشند. از میان آنها ۸۵ نشریه در این زمان توسط کمیسیون نشریات علمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان نشریه علمی پژوهشی مورد تأیید می‌باشد و تقریباً هر دانشگاه علوم پزشکی حداقل یک نشریه منظم و مطابق با قواعد بین‌المللی دارد و انجمنی نیز بنام انجمن دبیران مطبوعات پزشکی وجود دارد که سعی دارد تا حدود زیادی امور مجلات را ساماندهی نماید.

اطلاعات این مقاله در تاریخ آخر اسفند ماه ۱۳۸۳ جمع‌آوری شده است.

ارایه می‌دهند ترجمه و در دسترس پزشکان قرار دهد. بر این عقیده، با بیش از پنجاه مجله سطح اول جهان پزشکی قراردادی منعقد شد که با اجازه آنها آخرین دست آورد آنها ترجمه و بطور هفتگی منتشر گردد. با این تصور شورائی بنام شورای سیاستگزاری به زعامت سازمان نظام پزشکی و بنا بر دعوت جناب آقای دکتر شهاب‌الدین صدر رییس کل وقت سازمان تشکیل شد و اعضای شورای سیاستگزاری برگزیده شدند و از آن زمان تاکنون اینجانب عضو شورای مزبور می‌باشم. بدون شک هفته نامه نوین پزشکی یکی از مفیدترین مجلاتی است که در اختیار عموم جامعه پزشکی قرار می‌گیرد و کمتر کسی است که از مقالات مفید ترجمه شده آن استفاده نکند. گاهی مقالات قبل از انتشار مجله اصلی از طریق اینترنت تهیه و ترجمه می‌گردد. تا کنون بیش از ۳۰۰ شماره از این مجله مفید بطور هفتگی و مرتب منتشر شده است. مدیریت آن با آقای دکتر امیرعباس فتح زاده سردبیر و رییس شورای سیاستگزاری آقای دکتر شهرام یزدانی و توسط شورای دبیران اداره می‌شود.

مجله پزشکی قانونی:

در تجدید نظر جدید اعضای هیأت تحریریه اینجانب نیز از سال ۱۳۸۲ جزو اعضای هیأت تحریریه انتخاب شدم. اگر چه از خیلی از سال‌های قبل جزو هیأت داوران مجله بوده‌ام. مجله پزشکی قانونی جایگاه خاصی در بین مطبوعات پزشکی کشور دارد. به لحاظ محتوای مقالات آن از خوانندگان بسیاری برخوردار است. این مجله نیز به طور مرتب منتشر می‌شود و در حال حاضر مدیر مسؤول آقای دکتر شهاب‌الدین صدر رییس سازمان پزشکی قانونی و با سردبیری آقای دکتر قدیانی معاون پژوهشی پزشکی قانونی منتشر می‌شود.

داوری‌ها و مشاوره‌ها:

در حدود سی مجله پزشکی دیگر متعلق به دانشگاه‌های علوم پزشکی در سطح کشور وجود دارند که یا به عنوان عضو مشاور یا عضو هیأت تحریریه با آنها مشارکت دارم و یا به عنوان داور مقالات با آنها همکاری می‌نمایم. اکثر این نشریات ارگان علمی پژوهشی دانشگاه‌ها می‌باشند و لی برخی از آنها تخصصی‌تر و متعلق به انجمن‌ها یا گروه‌های پژوهشی خاص می‌باشند. باید اضافه کنم که همکاری علمی من در حد داوری با بعضی از